

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 367/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen translain uudistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Saara-Sofia Sirénin /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 367/2022 vp:

Aikooko Sanna Marinin hallitus parantaa translasten, -nuorten ja -aikuisten asemaa translailla,

millä aikataululla translain uudistaminen etenee ja tuodaanko hallituksen esitys eduskuntaan siinä aikataulussa, että se ehditään hyväksymään tämän eduskunnan aikana,

mistä johtuu, että translain uudistus näyttää viivästyvän yhä uudelleen,

miten varmistetaan, että translain uudistamistyö ei myöhästy entisestään,

miten huolehditaan intersukupuolisten lasten kosmeettisen silpomisen lopettamisesta ja

onko translain uudistuksessa huomioitu lasten oikeudet YK:n ihmisoikeuskomitean huomautuksen mukaisesti?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallitus on vahvasti sitoutunut translain uudistamiseen. Hallitusohjelman mukaan säädetään itsemääräämisoikeutta kunnioittava laki sukupuolen vahvistamisesta. Vaatimus lisääntymiskyvyttömyydestä poistetaan ja lääketieteelliset hoidot eriytetään juridisen sukupuolen korjauksesta. Uudistuksella vahvistetaan yksilön itsemääräämisoikeuden toteutumista, syrjimättömyyttä, yksityiselämän suojaa sekä henkilökohtaista koskemattomuutta kansainvälisten ihmisoikeussopimusten sekä perustuslain edellyttämällä tavalla.

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi oli lausuntokierroksella keväällä 2022. Hallituksen esityksen esittelyviikkoa siirrettiin lausuntopalautteen edellyttämän jatkovalmistelun vuoksi ja valmistelua jatketaan kesän yli. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle elokuussa 2022 siten, että ehdotetut lait tulisivat voimaan vuoden 2023 alussa.

Esitysluonnoksen mukainen sukupuolen oikeudellinen vahvistaminen olisi mahdollista hallitusohjelman mukaisesti täysi-ikäisille henkilöille. Valmistelussa on kuitenkin myös nimenomaisesti arvioitu uudistuksen vaikutuksia lapsiin ja nuoriin. Arviointia varten laadittiin selvitys siitä, mitä konkreettisia vaikutuksia voimassa olevan lain mukaisella täysi-ikäisyyttä edellyttävällä ikärajalla on alaikäisten henkilöiden asemaan ja heidän perus- ja ihmisoikeuksiensa toteutumiseen, sekä minkälaisia vaatimuksia ihmis- ja perusoikeusvelvoitteet asettavat lasten ja nuorten asemaa koskevalle sääntelylle ja sen toimeenpanolle sukupuolen vahvistamista koskevissa kysymyksissä. Selvitys palvelee myös mahdollista asiaan liittyvää jatkovalmistelua tulevaisuudessa.

Translainsäädännön uudistamisen valmistelua varten asetettu työryhmä valmisteli erikseen ehdotuksensa intersukupuolisten lasten itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi. Ehdotukset koskevat erityisesti ohjaukseen ja toimeenpanoon liittyviä toimenpiteitä, joiden toteuttamismahdollisuuksia arvioidaan sosiaali- ja terveysministeriössä.

Helsingissä 19.7.2022

Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén